

tre, que si és per a major glòria seva fassa a Catalunya independent [...]. Amén»—joves fundadors de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat (1898).

«[...] feu que mai no es desfaci aquest poble català que Vós espiritualment engendràreu [...], defenseu d'enemics espirituals i temporals tota la terra catalana que teniu encomanada [...], aconseguíu per als pobles de Catalunya una pau [...]—Josep Torras i Bages, *Visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat* (1899).

«Renoveu en la puresa de l'Evangeli l'antiga Fe de la nostra Catalunya [...]. Profetessa de l'Alliberament [...] des de la testa cisellada de Catalunya: manteniu-nos el cap ben arrelat en el seny de casa i net de tota mentida forastera, deslliureu el nostre esperit de tota mena d'esclavatge [...] salveu la unitat de Catalunya per damunt dels partidismes [...] ensenyeu-nos la humil fidelitat de cada dia, arran de Poble [...]—Pere Casaldàliga, *Visita a Santa Maria* (1981). —Miquel Baylach

Un gran número de la revista *Dialogal*

La revista *Dialogal* publicà aquest hivern passat el seu número 90. La seva directora, la periodista i filòsofa Anna Punsoda, escrivia a l'editorial: «*Dialogal* 90 neix d'una observació, i és que les parròquies més conservadores de Catalunya, que en general tenen el castellà com a llengua vehicular, són plenes de gom a gom. En canvi, les parròquies progressistes, de majoria catalanoparlant, van a la baixa.» I reblava: «Els catòlics més actius [...] són grups cada cop més extremistes i d'adscripció espanyola [...] els catòlics catalans que es van prendre seriosament el Concili Vaticà II han perdut capacitat d'influència pública i de transmissió generacional.»

La revista, que parteix d'aquesta constatació i que construeix el número al seu voltant, té una entrevista molt interessant a Vicenç Lozano (Vic 1956). Lozano és periodista i va treba-

llar a la secció d'internacional de TV3, on es va especialitzar en el Vaticà. De l'entrevista, en ressaltem aquí tres idees. La primera: «Hi ha un element clau, i és que les noves incorporacions a les diferents diòcesis de Catalunya són de sacerdots que venen d'Àfrica o Àsia, formats en seminaris de grups ultraconservadors.» La segona: «Hi ha dos cismes que podrien acabar esclatant. Un és el progressista de l'Església alemanya, que ha fet un camí sinodal i exigeix el sacerdoci per a la dona, el matrimoni homosexual, que es reguli d'una manera diferent el divorci i, fins i tot, l'avortament. I després hi ha un altre cisma, ultraconservador, que és el de l'Església nord-americana [...]» I la tercera idea: «Pel que fa al llegat del papa Francesc, crec que ha plantat unes llavors que acabaran fructificant o no al llarg del temps, però ha fet una cosa extraordinària que està en marxa, que és el procés sinodal.» Per tant, tenim tres idees de pes: una Església catalana cada cop més desnaturalitzada, i d'escassa inculturació al nostre país, enmig d'un context eclesial bicèfal i amb dues forces que estiren en direccions oposades i que tindrà, com a llegat del papa Francesc, una manera de fer distinta de la que tenia l'Església clerical fins ara.

A l'entrevista, Vicenç Lozano també diu: «Hi ha la sensació que el món progressista està desorientat. En canvi, el sector més conservador s'aferra a la tradició. La tradició és fàcil, perquè és la veritat absoluta. No hi ha debat, no hi ha crítica.» Més enllà de com entenguem la 'tradició', sí que és cert que l'Església ha tingut moltes dificultats per a incorporar en si mateixa la modernitat. Una modernitat que implica sempre canvi constant, obertura a la novetat i llibertat a tots els nivells. Davant d'això, l'Església s'ha tancat sovint en ella mateixa i en les seves veritats absolutes i intemporals. Si l'Església vol dialogar amb els temps moderns li caldrà obertura i humilitat. L'obertura d'una *fe de frontera*, és a dir, situada en la frontera entre allò esdevingut ja antic i allò que resulta nou; la humilitat de comprendre's a si mateixa com a servidora i

pobra, és a dir, el model d'una Església ni poderosa ni opulent. En aquest sentit, el missatge cristià sembla clar: estimar el proïsme i a Déu. És allò de sant Agustí: «Estima i fes el que vulguis.» No ens permet tot això pensar en una obertura possible a la modernitat? I no és l'amor intra-trinitari un amor dinàmic i que es vessa entre les tres persones divines? Un amor que ens indica, per tant, un camí de donació i obertura? I què dir ja d'un Déu que es buida i es fa carn (Filipencs 2,6-7)? —Xavier Semillas

Els Poemes essencials de Joan de la Creu

Fragmenta Editorial acaba de publicar *Poemes essencials*, els poemes de Joan de la Creu en edició i traducció de Pere Lluís Font. Lluís Font (Pujalt 1934) és filòsof i teòleg de llarga trajectòria reconeguda i ha estat guardonat recentment amb la 57ª Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. La traducció és molt aconseguida i manté el ritme i la musicalitat que té el text original.

Del llibre, diu Lluís Font: «L'he titulat, però, *Poemes essencials*, i no *Poemes místics*, perquè [...] també són susceptibles d'una lectura laica», és a dir, «una lectura laica com la d'un simple poema eròtic». Quant a la mística de Joan de la Creu, ens explica: «Ara bé, cal subratllar que, malgrat la referència dionisiana, resta molt allunyat de la mística filosòfica: la seva pertany al model de l'anomenada 'mística nupcial', en què la compenetració dels amants en preserva sempre la identitat i l'alteritat; a diferència de l'anomenada 'mística essencial' o de 'fusió', de model neoplatònic, que cerca la reintegració a l'absolut.»

Exemples de la mística del poeta carmelita, i alhora d'un lectura eròtica possible, podrien ser aquests versos del *Càntic espiritual*: «Recreem-nos, Amat | i anem-nos a mirar en ta formosura | dalt del coll i al serrat, | on brolla l'aigua pura; | entrem encara més en l'espessura. || I a les encimbellades | cavernes de la pedra pujarem, | que són ben amagades; | i allí ens

endinsarem | i el most de les magranes gustarem.»

Ara bé, ens sembla oportú ressaltar ara els versos amb els quals comença el poema: «On és que t'amagares, | Amat, abandonant-me en el neguit? | Com cervol t'esquitllares, havent-me malferit; | t'encalcí tot clamant i eres fugit.» Tenim aquí algunes idees importants. Més enllà de la crisi religiosa actual del catolicisme a Occident (i de la proclama nietzschiana corresponent de la «mort de Déu»), podem intuir a partir d'aquests versos que l'ésser humà té una constitució antropològica que *apunta cap a* una transcendència. Hi ha un 'neguit' antropològic envers Déu i un Déu, alhora, que ens deixa 'malferits' i que s'amaga. És a dir, tenim antropològicament *set de Déu*. Però al mateix temps, és un Déu que ens 'abandona' i que és 'fugit'. Dues idees que apunten a una imatge de Déu iconoclasta (capaç de trencar, fins i tot, certs dogmes?) i que, a més, és en *si* mateix inassolible. Ja ho deia sant Agustí: «Si el comprens, no és Déu.» El panorama que tot això ens dibuixa és tràgic: volem assolir allò (infinit) que és inassolible; i que, tanmateix, ens és essencial: com l'aigua per la set. El costat positiu és que aquesta mancança alhora ens ofereix la possibilitat d'anar avançant històricament, i en espiral, al voltant de Déu. Dit altrament: en aquesta mancança teològica hi ha, de retruc, una abundància històrica. És gràcies a aquesta feblesa teològica d'una idea de Déu *sempre mediada* (finita) la que faria possible que Déu sempre ens pugui acompanyar al llarg de la història. —Xavier Semillas

PUNTS DE VENDA

Trobareu *El Pregó* a les llibreries següents:

- **Claret** (Sicília, 410) de Barcelona
- **Màrquez** (Muralla Sant Llorenç, 2) de Mataró
- **Ramon Llull** (la Palma, 9) de Lleida
- **Santa Anna** (Plaça de la Caserna, 9) de Granollers
- **La Capona** (Gasòmetre, 41-43) de Tarragona
- **La 2 de Viladrich** (Despuig, 22) de Tortosa

EL PREGÓ

Campanya $2 \times 2 = 30$

Gràcies a la teva fidelitat durant aquests anys hem pogut mantenir viva aquesta publicació que expressa una mirada oberta sobre l'Església, i l'esdevenir del país, amb informació i opinió que pretén ajudar a la reflexió col·lectiva.

El Pregó no vol ser una publicació d'ahir: ens volem projectar al futur i, per això, ens cal la vostra col·laboració.

Ens calen nous subscriptors, ens cal que *El Pregó* entri a més llars, parròquies i espais de vida cristiana.

Per aquest motiu, engegarem aquesta campanya $2 \times 2 = 30$ fins al 31 de juliol del 2025.

En què consisteix la campanya $2 \times 2 = 30$?

Ben senzill, la campanya pretén aconseguir un mínim de 30 nous subscriptors, amb un obsequi pel vostre esforç.

Visita guiada gratis a la Sagrada Família.

Per cada 2 subscriptors nous, o més, que aconseguim, gaudirem de 2 entrades gratuïtes per a una visita guiada a la Sagrada Família, que es portarà a terme durant el mes de setembre, en una data a concretar.

A més, cada nou subscriptor tindrà 3 números gratis durant el primer any.

Com fer la subscripció:

El més senzill és fer-la amb el formulari en línia que podeu trobar a

https://galerada.cat/elprego/elprego_form.html

on també trobareu les instruccions per a fer-la.

Amb la vostra col·laboració ho aconseguirem. Gràcies!

IMPORTANT: Les entrades per a la visita guiada a la Sagrada Família són limitades. Un cop s'exhaureixin, ja no se'n podran obsequiar. Sigueu dels primers a aconseguir-les!

EL PREGÓ

ECLESIAL D'INFORMACIÓ I OPINIÓ - Núm. 639, maig del 2025

Cinema

Wolfgang del cineasta català Javier Ruiz Caldera és l'única pel·lícula que només es pot veure en català. Una anormalitat que no ho hauria de ser. Una pel·lícula que enllaça comèdia i drama amb molta subtilitat, basada en el llibre de Laia Aguilar. Grans drames de la vida tractats amb delicadesa i alhora amb algun toc d'humor. Tot i voler emular la vida de Mozart, tant pel nom com pel fet que el protagonista sigui un músic precoç, el film presenta sobretot l'autisme i el que això implica en les relacions familiars. Excel·lents actuacions dels tres protagonistes, Miki Esparbé, Àngels Gonyalons i, especialment, Jordi Catalan en el paper de Wolfgang. No és el cas de la mestra de l'escola i de la psicòloga/professora de piano, amb intervencions de manual i molt estereotipades. I és també destacable el film **Lee Miller** de la directora Ellen Kuras. Kate Winslet, que fa un bon paper com a protagonista, interpreta una dona avançada al seu temps, fotogràfica sensible i compromesa, que reflectia l'ànima de tot allò on posava l'ull. Va mostrar la cruessa de la Segona Guerra Mundial i també dels camps d'extermini, quan va creure que, malgrat haver acabat la guerra, malauradament encara hi havia molt relat desconegut. 'Biopic' semidocumental basat en el llibre el seu fill, Antony Penrose.

Montserrat Morera

Ens hi va tot

Si el model de Cristiandat es va mantenir durant tot un mil·lenni va ser perquè unes circumstàncies socials, culturals, polítiques, religioses... el feien possible i, fins a un cert punt, inevitable. Això és tan cert com que la desaparició d'aquelles condicions que l'havien fet possible comporta també la desaparició del model de Cristiandat que ha caracteritzat la nostra Europa durant segles.

Darrere aquesta reducció progressiva de l'Església a Europa, no hi ha cap mà negra que dirigeixi una operació multiseular contra el cristianisme. No hi ha cap mà negra. És la 'societat' la que ha canviat: per exemple, de rural ha esdevingut urbana. És la 'cultura' la que ha canviat: ha desaparegut la 'mentalitat màgica' de la gran majoria gent i s'han generalitzat uns nivells d'ensenyament i de cultura que han superat la visió i la mentalitat ingènues del passat... I podríem parlar de molts altres canvis socials, culturals que han fet insostenible—ara i aquí—aquell model religiós que coneixem com a Cristiandat.

L'ensulsiada de la Cristiandat no ha començat avui. Avui s'ha accelerat i aguditzat. Però ve de lluny. A mitjan segle passat molts cristians insignes i clarividents van tenir prou lucidesa per a intuir quina seria l'evolució i el desenllaç d'una situació del cristianisme cada vegada més difícil de controlar: Teilhard de Chardin, Mounier, cardenal Suhard, Rahner, Ratzinger, Congar, Martini... Aleshores podíem veure que els diagnòstics eren coincidents. I avui, en plena crisi, podem constatar que els diagnòstics eren encertats: fem l'experiència real del que aquells pensadors—i grans creients—anunciaven.

Hi ha un aspecte, tanmateix, que aquells testimonis van deixar sense aclarir: *com serà la transició..., com serà el desenllaç?* I ens demanem: hem de fer res de diferent o especial? La nova manera de ser Església vindrà tota sola? Hem de fer cas als qui pensen que, un cop s'hagi tocat fons, ens trobarem amb una realitat nova?

Ni pensar-ho. Restarà només aquell estil de cristianisme que respongui als valors actuals: el cristianisme de 'rutina' o de tradició va deixant pas a un de 'convicció'; el cristianisme 'autoritari' deixa pas a un de sinodal, 'no clericalista', sinó de tot el Poble de Déu...

Ara bé, aquests valors d'avui, si no se sembren i conreen, mai no arribaran a granar. Només les comunitats cristianes que els intentin posar en pràctica poden confiar que seran una *resta* oberta a noves possibilitats. Les que no ho hagin intentat, acabaran finalment essent un *residu*, que no serveix de res. Ens hi va tot.

Pere Codina i Mas